

ನೀರಾಗಿದ್ದೇನು? ಒಡೆದ ಹಾಲಾದ್ದೇನು? ಬಳಸೋ ಜಾಣತನ ವಿಧಾನ ನಮಗಿದ್ದೇಕು ಕಣ್ಣೆ. ಹಾಲು ಒಡೆದೇತೇ ಅಂತ ಚೆಲ್ಲೋಕಾದೀತಾ? ಅದಿಂದ ಮೊಸರು ಬಂದಿತಲ್ಲಾ? ಮೊಸರುನಿಂದ ಮಜ್ಜೆಗೆ ಮಾಡಬೋದಲ್ಲೇನೆ? ಮಜ್ಜೆಗೆ ಕಡೆದ್ದೆ ಬೆಣ್ಣೆ ಬೆಣ್ಣೆ ಕಾಸಿದ್ದೆ ತುಪ್ಪಸಿಗದಂಗ ಇದ್ದಾತೆ? ಒಟ್ಟಾಗ ಹಾಲು ನಮ್ಮತಾವ ಇರಬೇಕು ಅಟಿಯಾ? ಅಂಬೋ ತೀರ್ಪು ಎಲೆಯಡಿಕೆ ಕುಟ್ಟಾಕುಂತ ದೇವಿರಜ್ಜಿದ್ರು.

ದೇವಿರಜ್ಜಿ ಮೊಬ್ಬಳಿಗೇ ಹಿರಿತಲೆ. ನೂರು ದಾಟಿದ್ದೀತು. ತಲೆಯಾಗಳ ಕೂದಲು ಪೂರಾ ಬೆಳ್ಳಗಾಗಿಲ್ಲ, ಕಪ್ಪವೆ. ಬಾಯಾಗ್ಯ ಹಲ್ಲೂ ಪಾಚಿಗಟ್ಟಿದರೂ ಉದುರಿಲ್ಲ. ಆಕಿ ಮಾತಂದೆ ಊರ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳು ಉಡಾಫೆ ಮಾಡಂಗಿಲ್ಲ, ಮಾಡೋದೂ ಇಲ್ಲ. ಮಾಲಿಂಗಪ್ಪ ಆಗೀಗ ಬಂದು ಕಟ್ಟಿ ಮ್ಯಾಗೆ ಕುಂತ ದೇವಿರಜ್ಜಿಯ ಪಾದಕ್ಕೆ ದೂರದಿಂದಲೇ 'ಶಣ್ಣು' ಮಾಡೋದು ಉಂಟಾದ್ದರಿಂದಲೋ ಏನೋ ಆವಜ್ಜಿಗೆ ಅವನಂದ್ರೆ ಗುಲಗಂಜಿಯಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚೇ ಪಿರೂತಿ. ಮಾಲಿಂಗ ಯಾವ ಊರು ಅಂಬೋದೂ ತೀಳದು. ಮೊಬ್ಬಳಿಯೋರಿಗೆ ಹೊಲ ಉಳೋದು, ತೋಟದಾಗ್ಯೋದು ಬೆಳೆ ತೆಗೆಯೋದಾಟಿ ಗೊತ್ತು. ಕಷ್ಟವಾನಿಗಳು.

ಹಂಗಾರೆ ಈ ಮಾಲಿಂಗಪ್ಪ ಯಾರು? ಊರುಮಂದಿ ಕಣ್ಣೆಲ್ಲಾ ಅವನ ಮ್ಯಾಲೇಕೆ? ಇವನೇನು ಸಾಫ್ತೆವೇರಾ? ಹಾರ್ಡ್‌ವೇರಾ? ಕಾಲೇಜು ಮೇಷ್ಟ್ರು? ಅಂತೆಲ್ಲಾ ಯೋಚ್ಚೆ ಮಾಡೋಕೆ ಮೊಬ್ಬಳಿನಾಗೆ ಯಾವ ಕಾಲೇಜಿದೆ? ಯಾವ ಟೈಟಾನ್, ಇನ್ವೋಸಿಸ್ ಕಂಪನಿಗಳಿವೆ. ಇರೋದು ಪ್ರೆಮರಿಶಾಲೆ ಒಂದೇ. ಮುಂದಕ್ಕೆ ಓದಬೇಕೆಂದ್ರೆ ಹುಡ್ಡು ಪಕ್ಕದ ಕುರುಡಿಕಳ್ಳಿಗೆ ನಾಕಾರು ಮೈಲಿ ನೆಡ್ಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕು. ಹಂಗಾಗಿ ಹೆಣ್ಣು ಹೆತ್ತೋರ ಕಣ್ಣೆಲ್ಲಾ ಇವನ ಮ್ಯಾಲೇ. ಇವನ ದುಡಿಮೆನಾರ ಏನಿದ್ದೀತು? ಎಷ್ಟು ಇದ್ದಾತು? ಈ ಯೋಚನೆ ಮೊಬ್ಬಳಿ ಮಂದಿನಾ ಕಾಡದೆ ಇರದು. ಒಂದಿಷ್ಟು ಫ್ಯಾಶ್‌ಬ್ಯಾಕ್‌ಗೆ ಹೋಗೋಣ ನಡೀರಿ.

ಮೊಬ್ಬಳಿ ದೊಡ್ಡ ಹಳ್ಳಿಯೇನಲ್ಲ ಬಿಡಿ. ಒಂದು ಇನ್ನೂರು ಮನೆ ಇದ್ದರೆ ಹೆಚ್ಚಾತು. ಅದ್ರಾಗೂ ಲಿಂಗವಂತರದ್ದೆ ಮೇಲುಗೈ. ಅದು ಬಿಟ್ಟಿ ರೈತಾಪಿ ಒಕ್ಕಲಿಗರ ಮಾತೇ ಆಪ್ತೆರು. ಒಂದಿಷ್ಟು ಮೂವತ್ತು ಕುರಬರ ಮನೆ, ನಾಯಕರ ಮನೆ, ಗೊಲ್ಲರ ಮನೆಗಳು, ಇಬ್ಬರು ಬಾಂಬ್ರಮನೆ ಇದ್ದರೂವೆ. ಊರಾಗೆ ಜಾತ್ರೆ ಪರಸೆನಡೆಯೋವಾಗ ಅವರ ಮಾತೇ ಆಪ್ತೆರು. ಮಳೆ ಬರಲಿಲ್ಲಪ್ಪಾ ಅಂದ್ರೆ ಹೋಮಹವನ ಮಾಡಿಯಾದ್ರೂ ಮಳೆ ಸುರಿಸೋ ತಾಕತ್ತು ಇರೋದು ಅವರೈಯಾ. ಪಂಚಾತಿ ಕಟ್ಟಿಮ್ಯಾಗೆ ಊರಗೊಡ ಕುಂತ್ರೂವೆ ಶಾನುಭೋಗ ನಾರಾಯಣಸ್ವಾಮಿ ಕೊಡೋ ತೀರ್ಪಿಗೇ ವೆಯಿಟ್ ಜಾಸ್ತಿ. ಹಂಗಾಗಿ ಇರೋದೆ ಎಲ್ಲು ಮನೆಯಾದ್ರೂವೆ ಯಾರೂ ಲಘುವಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸೋ ಹಂಗಿಲ್ಲವೆಂಬೋದು ನಾಲಿಗೆ ಮ್ಯಾಲಿನ ಸ್ಯಾಸನ.

ಊರಾಗಿದ್ದೋ ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣಸ್ವಾಮಿ ಗುಡಿ ಪೂಜೆ ಮಾಡ್ತಾ ಶ್ಯಾನುಬೋಗ್ಗೆ ಮಾಡೋ ನಾರಾಯಣಸ್ವಾಮಿ ಅಂದ್ರೆ ಹಳ್ಳಿ ಮಂದಿಗೆ ನಡೆದಾಡೋ ದ್ಯಾವರು. ಇದೆಲ್ಲಾ ಏನೇ ಇರಲಿ, ಚುನಾವಣೆ ಬಂತೂ ಅಂದಾಗ ಮಾತ್ರ ಆಳೋ ಪಕ್ಕದ ಸ್ಯಾಸಕ, ಇರೋಧಪಕ್ಕದೋನು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಮೊಬ್ಬಳಿ ನೆನಪು. ಇಲ್ಲಿನ ಹರಿಜನಕೇರಿಯ ಕೆಳಹಟ್ಟಿ ಜನವೆಂದೂ ಮೊಬ್ಬಳಿ ಒಳಾಕೇ ಕಾಲಿಕ್ಕಂಗಿಲ್ಲ ಬಿಡಿ. ಸುಣ್ಣು ಬಳೆಯೋಕೆ, ಬಾವಿ ತೋಡೋಕೆ, ಸತ್ತ ದನ ಎತ್ತೋಕೆ ಬಂದ್ರೂವೆ ಊರ ಹೊರಗೆ ಚಪ್ಪಲಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಊರಾಕೆ ಬರಬೇಕು. ಏಕೆಂದ್ರೆ ಊರಾಗೆ ದೊಡ್ಡದೇವರು ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣಸ್ವಾಮಿ ಗುಡಿ ಐತೆ, ಒಳಾಕೆ ದೇವರವ್ವೆ ಅಂಬೋ ಭಯ ಬಿತ್ತಿ ಬಿಟ್ಟವರೆ. ಹಿಂಗಾಗಿ ಕೆಳಹಟ್ಟಿ ಜನ ತಮ್ಮ ಕೆರಾವಾ ಹಟ್ಟಿತಾವ ಬಿಟ್ಟು ಬರೋದೊಂದು ಪತ್ತಿ. ಊರ ಜನರ ಪಾದಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ಪಾದರಕ್ಷೆ ಹೊಲ್ಕೊಡೋ ಕೆಳಹಟ್ಟಿ ಜನ್ಮ ಕೆರ ಹಾಕಿದ್ರೂವೆ ಹೆರದು ಇನ್ನೊಬ್ಬರು ಬಿಸಾಡಿದ ಉಂಗುಷ್ಟ ಸರಿ ಮಾಡ್ಕೊಂಡು ಮೆಟ್ಟೋದೆ ಹೆಚ್ಚು. ಈ ಊರಾಗೆ ಪ್ರೇಮರಿ ಓದ್ಕೊಂಡು ಸಿಟಿನಾಗಿದ್ದೋ ಮೊಬ್ಬಳಿ ಗ್ರಾಜ್ಯೂಯೇಟ್‌ಗಳು 'ದೇಸಾನೆ ಚೇಂಜ್ ಆದ್ರೂ ನಮ್ಮೂರು ಚೇಂಜ್ ಆಗೋಲ್ಲ. ಮೋಸ್ಟ್ ಬ್ಯಾಕ್‌ವರ್ಡ್ ವಿಲೇಜ್' ಎಂಬ ಷರಾ ಬರೆದದ್ದು ಆಟೆ ಅಲ್ಲ, ಅವರೆಲ್ಲಾ ಎಂದೂ ಊರಿಗೆ ತಲೆ ಹಾಕೋರೇ ಅಲ್ಲ. ಅವರು ಹೆಂಡ್ರು ಮಕ್ಕಳು ಸಮೇತ ಮೊಬ್ಬಳಿಗೆ ಬಂದವರೆ ಅಂದ್ರೆ ಅದು ಚುನಾವಣೆ ನಡೆಯೋ ದಿನವೇ ಅಂತ ಕಣ್ಣು ಮೊಬ್ಬಾಗಿದ್ದೋ ದೇವಿರಜ್ಜಿನೂ ಅಂದಾಜು ಮಾಡಿ ಬಿಡ್ತದೆ. ಇಂತಹ ದಿನದಾಗೇ ಖಾದಿಮಂದಿಯೂ ಅವರ ಚೀಲಾಗಳೂ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷರಾಗೋದು ಅನ್ನೋ ಮಾತು ಖಾತ್ರಿ ಐತೆ. ಇವರುಗಳ ಮಾತಿರಿ, ಈ ಮಾಲಿಂಗಪ್ಪ ಮೊಬ್ಬಳಿಗ್ಯಾಕೆ ಬಂದಿದ್ದಾನು? ಯಾಕೆವನು ಮೊಬ್ಬಳಿ ಮಂದಿಯ ನಾನಾ ನಮೂನೆ ಭಾವನೆಗಳಿಗೆ ಬುತ್ತಿಯಾಗಿದ್ದಾನು ಎಂಬ ಕಡೆಗೀಗ ನಿಗಾ ಕೊಡೋಣ.

ಅವನು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬರೋಕೆ ಸ್ಯಾಸಕರಾದ ಗಿರಿತಿಮ್ಮಯ್ಯನೋರೇ ಕಾರಣ. ಏನಿಲ್ಲವೆಂದ್ರೂ ಮೊಬ್ಬಳಿ ಊರು ಮಾದಾರ ಕೇರಿ ಸೇರಿದ್ರೆ ಎಲ್ಲು ಸಾವಿರದ ಮ್ಯಾಲೆ ಓಟವೆ. ಬಿಡೋದುಂಟಾ? ಬಿಟ್ಟೋರುಂಟಾ? ಇಷ್ಟಾದ್ದು ಮೊಬ್ಬಳಿ ಜನಕ್ಕೆ ನಾನೇನು ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿವಿ ಅಂಬೋ ಚಿಂತೆಗೆ ಬಿದ್ದು ಹೈರಾಣಾದರು ಗಿರಿತಿಮ್ಮಯ್ಯ. ಊರಿಗೂ ಉಪಕಾರವಾಗಬೇಕು. ತನ್ನ ಬೊಕ್ಕಸಾನು ಭರ್ತಿಯಾಗಬೇಕೆಂದು ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡಿಯೇ ಮೊಬ್ಬಳಿಯ ದಾರಿಯನ್ನು 'ಟಾರ್' ಮಾಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಉಮೇದಿಗೆ ಬಿದ್ದರು. ಊರು ದಾರಿಯೋ ತಗ್ಗು ದಿನ್ನಿ ಕೊರಕಲು ಹಳ್ಳಕೊಳ್ಳಗಳಿಂದ ಶಿಂಗಾರಗೊಂಡ ಮಣ್ಣಿನ ಬಗ್ಗಡ. ಮುದುಕರು ಬಿದ್ದು ಸಾಯಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡುವ, ಮಕ್ಕಳುಮರಿ ಕೈ ಕಾಲು ಮುರ್ದೊಂಡು ಆಸ್ಪತ್ರೆ ಸೇರಲೂ ಸಹಕಾರಿ. ಈ ರಸ್ತೆಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆಯಲು ತಾಕತ್ತಿರಬೇಕು. ಇಲ್ಲವೆ ಮೈನಾಗೆ ಎಣ್ಣೆ ಇರಬೇಕು. ಇಂತಹ ದಾರಿಯೆಂಬ ಕೂಪಕ್ಕೆ

ಎಲ್ಲರೊಂದಿಗೆ ಬೆರೆವಾಗ ಅವನಿಗನ್ನೂ ಲಗ್ನವಾಗಿರಲಾರದೆಂಬ ಶಂಕೆ, ಕುತೂಹಲ ಇನ್ನೂ ಏನೇನೋ...

ಹಳ್ಳಿಲಿ ಹೆಣ್ಣು ಹೆತ್ತು ಎದೆಯುದ್ದ ಬೆಳೆಸಿದ ತಂದೆ ತಾಯಿ. ಒಡಹುಟ್ಟಿದವರ ಪಾಲಿಗೆ ಮಾಲಿಂಗಪ್ಪ ಒಂತರಾ ಬಿಸಿ ಬಿಸಿ ಹಾಲು ಇದ್ದಂಗೆ. ವಯಸ್ಸು ರವಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಾದ್ದೇನು, ಸಂಬಳ ಒಂದಿಂಟು ಕಡಿಮೆಯಾದ್ದೇನು, ನಾಳೆ ಹೆಚ್ಚಾದೀತಲ್ಲಾ? ಪ್ರಶ್ನೆನೂ ಅವರೈ ಉತ್ತರಾನೂ ಅವರೈ. ದುಡ್ಡೊಂಡು ಅವನ ಕಾಲ ಮ್ಯಾಲೆ ಅವಾ ನಿಂತವ್ವೇ ಅಂಬೋದು ಇಂಪಾಲ್‌ತೆಂಟು ಎಂಬ ತೀರ್ಮಾನ. ರವಷ್ಟು ಮಾಲಿಂಗಪ್ಪ ಎಣ್ಣೆಗೊಪ್ಪೆ ಅಂಬೋರೊ ದೇವಿರಜ್ಜಿ ಉತ್ತರ ರೆಡಿ ಇರೋದು. 'ಹೆಂಗಿದ್ದೇನವಾ ಗಂಡು ಮಗಾ, ಹಾಲುಗಟ್ಟಿಯಾಗಿದ್ದೇನು, ಒಂದಿಂಟು